

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD:

P. POULLET. — Indrukken over den jongsten zittijd van den Volkerenbond.

Ed. VLIETINCK. — Een Leemte in onze Rechtstaal.

RECHTSPRAAK.
Beroepshof Gent. — 14 Juli 1931. — Strafrechterlijk onderzoek - Aanvullend onderzoek door de Kamer van Inbeschuldigingstelling.

Beroepshof Gent. — Taalgebruik voor het gerecht - Geldigheid van tussentijdse vonnis.

Burg. Rechtb. Dendermonde. — 11 Juni 1931. — Verzekering - Verplichting rechterlijke akten aan de verzekeringsmaatschappij over te maken - Draagkracht dezer clausule.

NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK. — Gerechtshof 's Gravenhage. — 12 December 1930. — Zeerecht - Verzekering - Windvragen van minder dan stormkracht - Normale gebeurtenis.

FISCALE KRONIEK door Not. Pr. Thuysbaert. — Hypotheekstelling voor mogelijke schulden.

I. VAN DEN BRANDE. — Verplichte aansprakelijkheid van verzekering voor automobilisten.

MEDEDEELINGEN.

BALIELEVEN

CURIOSA.

Indrukken over den jongsten zittijd van den Volkerenbond

Het «Rechtskundig Weekblad» wenscht mijne indrukken te kennen betreffende den laatsten zittijd van den Volkerenbond. Welnu, die indrukken zijn volkomen gunstig.

De mensen die van den Volkerenbond mirakelen verwachten, zijn natuurlijk teleur gesteld. Immers, God alléén kan mirakelen verwekken. Een staatsman die voor de eerste maal de besprekingen van den Volkerenbond bijwoonde, zegde mij onlangs: hetgeen mij het meest getroffen heeft is de algemeene goede wil door de afgevaardigden betoond in het onderzoek van de vraagstukken.

Die opmerking is heel en gansch juist: ik was nu op tien zittingen te Genève aanwezig en ik mag getuigen dat de staatslieden die er deel aan namen, met den besten wil zijn beziel. Om internationale vraagstukken op te lossen is trouwens goede wil onontbeerlijk.

Is de Volkerenbond in staat geweest de internationale economische crisis te lenigen? Neen, de moeilijkheden doen zich te zeer ingewikkeld voor om, na eenige dagen onderzoek, onmiddellijk opgelost te zijn. Maar de Volkerenbond zal onbetwistbaar de oplossing bespoedigen. Het feit alléén dat de regeerders van de verschillende staten bijeen kwamen, dat ze te zamen de toestanden onder oogen namen, is van het allerhoogste belang.

De volkeren bekommeren zich vooral om de vermindering der wapeningen, om het behouden van den vrede. Op dit gebied heeft de jongste zittijd van Geneve nieuwe diensten bewezen.

Had de Volkerenbond niet bestaan, dit is mijn indruk, ware een oorlog tussen China en Japan losgebroken. De voorzichtige en behendige tusschenkomst van den Raad heeft den oorlog vermeden. Sommigen zeggen: volgens de standregelen van den Volkerenbond bezaten de Japanese legers het recht niet het Chineesch grondgebied te betreden. Japan antwoordt: het was mij onmogelijk mijne onderdanen te

laten vermoorden; ik heb Chineesch grondgebied bezet om mijn medeburgers te beschermen. Wat er ook van weze, het kwam er in de allereerste plaats op aan te beletten dat de oorlogsfeiten zulke wending namen dat de oorlog onvermijdelijk ging worden. En daarin is onbetwistbaar de Volkerenbond gelukt, juist gelijk hij over eenige jaren den oorlog belette tussen Polen en Lithauen, Griekenland en Bulgarije, Italië en Griekenland.

In de derde commissie, waarvan ik als afgevaardigde van België deel uitmaakte, hebben wij eveneens nuttig werk verricht.

Wij stemden een motie die de algemeene goedkeuring van de vergadering bekam, motie welke men zou kunnen heeten: de wapeningsvakantie. Volgens die motie moet de Raad tot alle regeeringen welke tot de ontwapeningsconferentie zijn uitgenoodigd, de vraag richten of zij bereid zijn zich tot een wapeningsvakantie te verplichten. De regeeringen werden verzocht voor eersten November hun antwoord in te zenden.

Ik ben overtuigd dat, in het algemeen de antwoorden zullen gunstig zijn.

Op het grondbeginsel der wapeningsvakantie gingen al de staten akkoord. Alleen in de toepassing voor hetgeen de oorlogsvloten aangaat, heerschte tusschen Italië, enerzijds, en Frankrijk en de Vereenigde Staten, anderzijds, meningsverschil.

In de derde commissie zijn wij ook akkoord geraakt over een nieuw verdrag dat de tusschenkomst van den Raad, wanneer de oorlog dreigt, zal vergemakkelijken. Duitschland en Frankrijk hebben reeds beloofd het verdrag in kwestie te onderteekenen. België heeft zijn instemming betuigd.

Ik besluit: geen mirakelen heeft de Volkerenbond kunnen doen. Maar de jongste zittijd heeft nuttig werk verricht.

P. POULLET.
Staatsminister.

Een Leemte in onze Rechtstaal

Van welk woord moet men zich bedienen om de betrekking uit te drukken der burgers tot het gerecht van hun land, en meer bepaaldelijk, tot de rechtsmacht eener rechtbank? In de Fransche taal bestaat daartoe het woord «justiciable», dat, volgens Littré, deze betrekking uitdrukt: «Justiciable — adj. qui appartient à la juridiction de certains juges; substantivement: les justiciables».

Wij plegen daartoe eene omschrijving te gebruiken, alsof onze taal, wij zeggen niet het woord, maar toch de kiem van het noodige worde niet bezat.

Ziehier de vertaling van Kramer: «JUSTICIABLE. Aan den rechtsdwang onderworpen, voor het recht betreffende, onder zeker rechtsgebied behoorende, staande.

«Je ne suis pas votre justiciable», ik behoort niet tot uw rechtsgebied».

De waarheid is, dat wij onze aloude rechterlijke taal vergeten hebben, niet de verfranschte rechterlijke taal der XVIIe en volgende eeuwen, maar deze van vroegere tijden, de taal van den Raad van Vlaanderen in de XIIIe en XIVe eeuwen, in wier schat van gepaste bewoordingen, wij de kiem vinden eener goede vertaling van hooger bedoelde uitdrukking.

Laten wij het woord «Berecht» eens nemen. Dit woord bezat drie zinverwante beteekenissen, zeer wel in het Middelnederlandsch Woordenboek van Verwijs en Verdam uiteengezet.

«BERECHT» beduidde: bestuur, macht, beschikking, rechtsmacht, rechtsspraak; zitting (audience). In het berecht zitten betekende rechtszitting houden. (1)

Men raadplege o.a. het Veurnsch Gevoontenrecht:

«De stede ende prochien van Veurne ambacht worden «berecht» bij twee distincte vierschaeren, ghenaemt Noord en Zuid, te weten: deene in deen weke ende dander in dander weke, telken ghenachte (zitting) oncommende;

» Ende worden partyen aldaer berecht by drie manieren ende verscheeden wysdommen, te weten: in caemer, ter vierschaere ende by cleyn «berechte» (2) (laagste graad van rechtsmacht).

» Niemand en vermach eenighe somme te splyten by twee soo dry heessen, om die te bringhen ten «berechte» op pene van te vervallen. Tselve «berecht» wordt bedynght by prochien. (3) »

Veel rijker aan betekenis was het werkwoord «BERECHTEN». Het beduidde: 1. richten sturen; 2. terechtwijzen; 3. terecht helpen, iemand behulpzaam zijn; 4. verhelpen, verbeteren; 5. iemand inlichtingen geven; 6. berispen; 7. regeeren, leiden, besturen; 8. regelen, in orde brengen; 9. verrichten, ten uitvoer brengen; 10. inrichten, instellen; 11. aan iemand, aan iets zijn recht geven, hem (of het) van het noodige voorzien; 12. bedienen, ten dienste staan; 13. in iemands zielsbehoeften voorzien; 12. bedienen, ten dienste staan; 13. in iemands zielsbehoeften voorzien, zijne geestelijke behoeften vervullen; 14. in eenen zekeren toestand brengen, behandelen; 15. in juridischen zin, in eene zaak recht doen, hoor daar eene gerechtelijke uitspraak beslissen, beslechten, uitmaken: a) in eene zaak vonnis vellen, haar in recht beslechten, beslechten; b) richten, straffen; c) iemand recht doen, hem recht verschaffen.

Hier een paar teksten:

«Keure van dobbelspele.

«Ende dese Keure sal men «berechten» metter wetteliker waarheden eenwarf sjaers.

«Keure van valscher mate ende ghewichte,

«Ende dese Keure sal men «berechten» metter wettelike waarheden op de ghene diere ofghecallengiert selen (sullen) zijn.» (4).

Men kende nog de woorden «Berechter» — 1) bestuurder, opzichter; 2) rechter; 3) bezorger, bewerker; «Berechting» — bestuur, opzicht: verzorging; terechtwijzing (5); voorlichting; Berechtdach (jour d'audience); «Berechtcamer».

In Kiliaen vinden wij:

«BERECHT, BERECHTINGE:

«Doctrina. institutio, instructio, rectio, gubernatio.

«Berecht: doctus, instructus, institutus.»

BERECHTEN: docere, instituere, instruere, regere, gubernare, decernere, administrare jus, jure agere, iudicare, sacramenta ecclesiae administrare.

Alleen het werkwoord is gebleven, met eene bepaalde beteekenis.

BERECHTEN: winkelwaren aan den kooper afleveren: «servir les chalands dans une boutique».

Een zieke berechten: «administrer un malade, donner le Viatique (vgl. Bedienen).

In denzelfden zin: BERECHTEN (Kramer).

Nu ter zake. «Berecht» beteekende dus in de oude Vlaamsche taal, o.a. het gerecht; «berechten»: recht doen, vonnis uitspreken. Waarom van het verouderd werkwoord bij middel van het achtervoegsel «ling» geen afgeleid zelfstandig naamwoord gevormd om het Fransch woord «justiciable» weer te geven? De Westvlaamsche tongval zal ons hier goed ter hulp komen.

Deze gewestspraak bezit het woord «Berechteling», met den zin van: «ziek mensch die de laatste heilige sacramenten ontvangt of ontvangen heeft. B. v.: «Er liggen drie berechtelingen in huis. De dokter is eenen berechteling gaan zien» (6). Men zou dus eenvoudig aan het woord «Berechteling» in de gerechtstaal het burgerrecht verlenen, aan hetzelfde de betekenis toekennende die in verband staat met zijnen stam. «Berechtelingen» zouden die personen of burgers zijn, welke voor eene bepaalde rechtbank of voor de rechtbanken van een land kunnen gedagvaard worden of, in het algemeen gesproken, degene welke, in tegenstelling met de rechters, van deze laatste de bediening van het recht te verwachten hebben.

Dat er nevens het zelfstandig naamwoord, tevens een hoedanigheidswoord noodig is — eene hoedanigheid welke ook in het Fransch woord «justiciable» ligt opgesloten — valt in 't oog. Naar onze meening zou het woord «Berechtbaar» (men vergelijk de Duitsche woorden «gerichtsbar» en «Gerichtsbareit») (7) best die andere leemte aanvullen: b.v.: de handelaars zijn «berechtbaar» door de rechtbank van Koophandel.

Men weet dat het achtervoegsel «ling» dient, hetzij om de soort of het geslacht van personen of zaken te kennen te geven (dorpeling, stedeling), hetzij om de hoedanigheid van personen of voorwerpen aan

te duiden (jongeling, volgeling (nakomeling, vreemdeling). Het vormt vooral persoonsnamen, die in eene lijdende betekenis voorkomen: bannen — banneling; besteden — bestedeling; bekeeren — bekeering; bestemmen — bestemming; bezetten — bezetting; biechten — biechteling; doopen — doopeling; huren — huur-ling; kweken — kweekeling; leeren — leerling; verdrinken — drenkeling; verwerpen — verworping; vinden — vondeling; zenden — zendeling; vluchten — vluchteling, enz.

Het woord « berechteling » kan dus geen eigenlijk « neologisme » heeten. In het opzicht en van stamwoord en van afleiding behoort het ten volle tot den geest der Vlaamsche taal. Weze het geen... « ver-stooteling! »

AANHANGSEL

Wij laten hier den tekst volgen van een vonnis geveld ten jare 1280 door den Raad van Vlaanderen, heel belangwekkend in het opzicht der rechtswaarden, namelijk van deze hooger bedoeld.

Van den gheschille dat was tusschen den heere van Haelwijn, an deene zide, ende den bailliu van den Vier Ambochten, in den name van Minheere, an dandere zide, om « dberecht » van eenen twistende ende faite dat gheviel in Bouchouter-Ambocht, in de ghemene strate, tusschen eneghen laten sheren van Haelwin, van sinen goede te Watervliet, an deene zide, ende eneghen laten Goessins van den Moere, an dandere zide, dwelke fait de vorseide bailliu « berecht » hadde ende bewettecht in den name van minheere, als hem toebehorende te « berechtene »; daerof de heere van Haelwin hem doleerde, segghende dat hijt niet sculdech was te « berechtene », maer dat « dberecht » hem toebehoorde (midsdat

gheviel op sijn herscep), ende begheerde dat tcont datter de bailliu toeghedaden hadde, dat te nieute ghedaen worde, bi redenen die sine heesch verclaerde; waerop een besoece ghedaen was bi commissien van minheere.

So es ghewijst bi den heere, vorsien (vorseid besouc ende al dats voor hemleden comen es, dat zij niet bevonden hebben, bi den besouke, dat de vorseide heere van Haelwin sowel gheprouft noch in ware ghedaen heeft sijn vermet, zij ne wijsen de wettelicheit ende « dberecht », dat de bailliu van den Illen van den vorseiden faite ghedaen heeft, in den name van minheere, van waerden, ende dat hem (darof) beteren rechte toebehoorde te « berechtene » danne den heer van Haelwine. (8).

Mr Ed. VLIETINCK.

(1) Oostendsch gewoonterecht: 's Donderdaghs berecht (zitting).

(2) « Coutumes de la ville et chatellenie de Furnes », par M. Gilliodts-Van Severen, I, bl. 194. Zie ook bl. 128.

(3) Ib. II, bl. 216.

(4) de Limburg-Stirum, Coutume d'Audenarde, II, 449.

(5) Sonder dat die communemeesters, schepenen ende raedt van de vorseide stad van Mechelen, oft andere, daarvan eenige kennisse ofte « berecht » hebben sullen. (Stallaert, Glossarium, I, bl. 182).

(6) Westvlaamsch Idioticon, bewerkt door L.L. De Bo, en heruitgegeven door Joseph Samyn (Gent, 1892).

(7) Köhler en Schmidt: « Französisch-deutsch und Deutsch-französisch Handwörterbuch: (1e deel) « Justiciable » Jemands Gerichtsbarkeit unterworfen; Gerichtsunterthan; (2e deel) Gerichtsbar: justiciable.

(8) Boec van der Audiencie. Acten en sentencien van den Raad van Vlaanderen in de XIVe eeuw. Uitgegeven en toegelicht door Jhr. Napoleon de Pauw, bl. 604.

Eerste stuk, anno 1280.

waar te nemen, en vervolgens uitspraak doen naar behooren;

Gedaan op het Parket Generaal te Gent den 22 Juni 1931.

Voor den Procureur Generaal, (get.) Robert de Smet.

Nadat de heer Advokaat Generaal en de Griffier de kamer hadden verlaten;

Aangezien het verzet niet alleen regelmatig is en ontvankelijk, maar dat het ook gegrond is;

Aangezien de Raadkamer verplicht was, ofwel een bevel te verleenen dat een einde stelde aan het onderzoek (128-129-130, wetboek van rechtspleging in strafzaken), ofwel een aanvullend onderzoek voor te schrijven; dat zij zich slechts onthouden heeft te beslissen in den eenen of den anderen zin;

Aangezien in het huidig geval de raadkamer niet gehouden was een bevel van niet vervolging te verleenen dat tegenstrijdig was met hare beoordeeling;

Aangezien inderdaad art. 127, W.R.S. den onderzoeksrechter oplegt rekening te geven van zijn onderzoek aan de raadkamer; dat deze verplichting als bijvoegsel medebrengt het recht voor de Raadkamer na te gaan of het onderzoek volledig is, en, in ontkennend geval, het te doen volledigen binnen de palen van de verdenking (Faustin Hélie t. II n° 2849);

Aangezien het niet ernstig zou zijn de Raadkamer te doen beslissen over een onderzoek zonder haar de macht toe te kennen de noodige maatregelen te nemen om behoorlijk te kunnen wijzen;

Aangezien zulks doende de Raadkamer geen inbreuk maakt op de rechten aan den Procureur des Konings; dat wanneer de Procureur des Konings den onderzoeksrechter gelast over bepaald feit te onderzoeken, hij de openbare actie in gang stelt, en dat de onderzoeksrechter daardoor het recht bekomt al de daders en medeplichtigen op te zoeken en in verdenking te stellen. (Cass. 2 april 1894. Pas. 162).

Aangezien hieruit spruit dat wanneer het onderzoek ernstige vermoedens tegen een bepaald persoon heeft doen ontstaan, de Raadkamer het recht heeft ten aanzien van dezen persoon het onderzoek te doen volledigen, ten einde te kunnen beslissen of er genoegzame bezwaren tegen den verdachte bestaan;

Aangezien het bevel der Raadkamer nietig zijnde, het der kamer van beschuldiging behoort over het onderzoek te beslissen; dat zij dit recht bezit niet alleenlijk als hooger rechter, maar ook krachtens hare eigene zending (art. 226-230-231-235. W.R.S.);

Aangezien de kamer van beschuldiging gerechtigd is den vermoedelijken dader in verdenking te stellen en de kwalificering te volledigen (Faustin Hélie t. II n° 3022);

Aangezien het in feite noodzakelijk voorkomt R... in verdenking te stellen alvorens te beslissen over de bezwaren; dat inderdaad de wet van 25 October 1919 (eenig artikel XV. tot heden verlengd en de wet van 19 Augustus 1920 (eenig artikel) de tegenstrijdige rechtspleging voor de onderzoekskamers hebben ingesteld, wat belet de bezwaren na te gaan buiten den wete van den verdachte;

Om deze redenen:

Het Hof, Kamer van beschuldiging, gehoord den heer de Smet, advocaat Generaal in zijne vorderingen, ontvangt het verzet en erop beslissende doet te niet het bestreden bevel; opnieuw wijzende, beveelt een bijkomend onderzoek ten einde R... in verdenking te stellen en hem toe te laten zijne middelen van verdediging aangaande de bezwaren voor te dragen, stelt aan om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen, den heer Raadsheer de Cocquéau des Mottes, dienstdoende Voorzitter.

BEROEPSHOF VAN GENT

EERSTE KAMER — 17 OKTOBER 1931

Voorzitter: Mr Jouret
Raadsleden: MM. Verbeke en Heyvaert
Advokaat generaal: Mr Van der Moere
Pleiters: Mters Walraevens (Brussel) t/ Bernolet (Brugge) en Standaert (Gent)

TAALGEBRUIK VOOR HET GERECHT — GRONDWETTELIJKE VERPLICHTING ALLE RECHTERLIJKE BESLISSINGEN IN EEN VAN BEIDE LANDSTALEN OP TE STELLEN — GELDIGHED VAN EEN TWEETALIG VONNIS.

De bewering dat een vonnis ingevolge art. 23 der Grondwet in één van beide landstalen dient opgesteld te worden en dat het vonnis waarin gelijktijdig twee landstalen voorkomen nietig is, als strijdend met de openbare orde, is niet gegrond.

Het gelijktijdig gebruik van de twee nationale talen in het zelfde vonnis is door geen enkele wet verboden.

De Tant t/ Bernolet

Over de ontvankelijkheid van het beroep. (zonder belang).

Over de nietigheid van het vonnis.

Aangezien enkel de Fransche tekst, zowel van de dagvaarding als van de besluiten van verweerder, in de Fransche taal wordt weergegeven in het voorwerk van het vonnis a quo; dat deze weergave de nauwkeurige herhaling is van zekere elementen der procedure, weergave die in geen geval kan betwist worden.

Aangezien de vermelding van de rechters, die het vonnis geveld hebben, gedeeltelijk in de Vlaamsche taal en gedeeltelijk in de Fransche taal is geschied, doch dat het gelijktijdig gebruik van de twee nationale talen in dergelijke vermeldingen door geen enkele wet verboden wordt; dat bijgevolg het middel niet gegrond is. (Het overige zonder belang).

NOTA. — In de beroepsakte van het vonnis a quo werd een zeer interessant middel opgeworpen, namelijk dat in dit vonnis gelijktijdig de twee landstalen gebruikt werden en dat zulks strijdig is met art. 23 der Grondwet, dat bepaalt dat het opstellen van het vonnis moet geschieden in één van de beide landstalen. De verweerder leidde hieruit af dat een vonnis waarin niet één van de landstalen, doch waarin ze beiden samen gebruikt worden, strijdig is met art. 23; dat dergelijk tweetalig vonnis strijdig met de openbare orde en bijgevolg volstrekt nietig is. Het Hof verwerpt dit middel.

Het valt echter op te merken dat deze verwerping niet geschiedt op een absolute wijze, doch dat het Hof een onderscheid schijnt te maken tusschen den aard van de vermeldingen die in het vonnis voorkomen.

In de tegenwoordige zaak wordt er op gedrukt dat het vonnis tweetalig is, omdat zekere vermeldingen van bijkomenden aard in een andere taal gesteld zijn, dan de bijzonderste vermeldingen.

Het zou stellig interessant zijn te weten welke beslissing er zou geveld worden wanneer ook in de bijzonderste deelen van het vonnis tweetaligheid voorkomt.

Zoo gebeurt het meermaals dat namelijk voor zekere onzer Handelsrechtbanken, na Vlaamsche dagvaarding, de beweegredenen van het vonnis in het Fransch worden opgegeven, terwijl het beschikkend gedeelte in het Vlaamsch gesteld wordt.

Uit den tekst van het arrest van het Beroepshof van Gent mogen wij niet besluiten dat de nietigheid van dergelijke vonnissen als strijdig met de Grondwet niet zou kunnen ingeroepen worden.

RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG TE DENDERMONDE

11 JUNI 1931

Kamer van den alleenzetelenden Rechter:
Mr L. Van Winckel
Pleiters: Mter P. M. Orban t/ Mter J. Valvekens

Wanneer in een verzekeringspolis de clausule voorkomt dat de verzekerde binnen een gestelden tijd de dadingen en verdere rechterlijke akten betreffende het kwestieuze ongeval, aan het bestuur der maatschappij moet overmaken, dan kan hieruit alleen worden afgeleid dat de verzekerde zelf al de nadeelige gevolgen zal moeten dragen voortspruitende uit het niet of te laat overmaken van deze stukken, en geenszins dat de verzekerde zou worden vervallen verklaard van zijne rechten hem door de verzekeringsovereenkomst gewaarborgd.

Thielemans t/ « Mercator »

Gehoord partijen in hunne middelen en beslutselen;

Gezien de processtukken;

Overwegend dat bij vonnis dezer rechtbank dd. 1 Mei 1931 Thielemans als burgerlijk verantwoordelijk voor de schade door de onachtzaamheid van zijnen aangestelden autogeleader Frans Richard Van Broeck op 22 April 1930 te Beveren-Waes aan den minderjarige Frans Helsen veroorzaakt, werd verwezen tot betaling aan Frans-Jozef Helsen, qq. ten titel van schadevergoeding der sommen groot A) 5000 frank met vergoedingsrente aan 5.50 % sedert 22 April 1930; B) 1.100,50 fr. met vergoedingsrente aan 5.50 % sedert 31 Mei 1930; C) 9362,60 fr. met de gerechtelijke interesten sedert 12 November 1930;

Overwegende dat bij mondelinge overeenkomst van 24 Oktober 1929, de naamloze Vennootschap Mercator aan Thielemans tot het bedrag van een miljoen frank waarborg heeft verzekerd telkenmale zijne burgerlijke verantwoordelijkheid wordt ingeroepen voor schade aan derden veroorzaakt door den geleider van zijn autorijtuig in gezegd verzekeringscontract aangeduid;

Overwegende dat de naamloze Vennootschap Mercator naar aanleiding van bovengemeld vervoerongeval door Thielemans in vrijwaring werd opgeroepen, alleenlijk tegenwerpt dat de verzekerde nalatig zoude gebleven zijn de verbintenissen

RECHTSPRAAK

BEROEPSHOF VAN GENT

KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING
14 JULI 1931

Voorzitter: Mr de Cocquéau des Mottes
Raadsheeren: De Clerckx en De Poortere
Advocaat-Generaal: Mr de Smedt

STRAFRECHTERLIJK ONDERZOEK T/ ONBEKENDEN — VERPLICHTING DER RAADSKAMER OFWEL EEN UITEINDELIJKE BESLISSING TE VELLE OFWEL EEN AANVULLEND ONDERZOEK TE BEVELEN — RECHT VAN DE KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING EEN AANVULLEND ONDERZOEK TE BEVELEN.

De Raadkamer is verplicht ofwel een bevel te verleenen dat een einde stelt aan het onderzoek ofwel een aanvullend onderzoek voor te schrijven.

De Raadkamer heeft het recht na te gaan of het onderzoek volledig is en in ontkennend geval het binnen de grenzen der betichting te doen volledigen.

In geval van nietigheid van het bevel der Raadkamer heeft de Kamer van beschuldiging niet enkel als rechtbank van beroep maar ook krachtens hare eigen zending, het recht een aanvullend onderzoek te bevelen.

De Kamer van beschuldiging heeft ook het recht den vermoedelijken dader in verdenking te stellen en de omschrijving van het misdrijf te volledigen.

Openbaar Ministerie t/ Onbekenden

Aanzoekschrift

De ondergeteekende Procureur des Konings.

Gezien de stukken van het onderzoek ten laste van Onbekende, verdacht van onvrijwillig lichaamsleed aan G. en H. te Melle, den 30 Juli 1930.

Aangezien er geene bezwaren bestaan. Gezien art. 128 van het Wetboek van Strafvordering.

Aanvoekt de Raadkamer te verklaren dat er geen verder gevolg dient gedaan te worden.

Gedaan in het Parket te Gent, den 23 Maart 1931.

Bevel

De Raadkamer bij de Rechtbank van Eersten Aanleg te Gent;

Gezien de stukken van het vervolg, en gehoord het verslag van den Heer Onderzoeksrechter.

Gehoord den heer Substituut Procureur des Konings in zijne vordering.

Overwegende dat het blijkt uit het verslag van den heer Onderzoeksrechter, alsook uit de stukken van het dossier, namelijk uit de stellige verklaring van M. dat

er bezwaren bestaan ten laste van eenen gekenden dader;

Dat de Raadkamer de ergheid dezer bezwaren niet kan beoordeelen, vermits gezegde dader niet in verdenking werd gesteld;

Dat zij echter niet kan gehouden zijn de beweegredenen der vordering aangaande de onbekende aan te nemen, daar zij deze, in tegenstelling oordeelt met de feiten door het onderzoek aan 't licht gebracht;

Om deze Redenen:

Zegt dat er geen plaats grijpt een bevel van niet-vervolging te verleenen ten voordeele van onbekende wegens afwezigheid van bezwaren.

Gedaan te Gent den 27 April 1931, in de Raadkamer alwaar aanwezig was de heer K. Reyckler, rechter gelast alleen recht te spreken.

Verzet tegen dit bevel door den Heer Procureur des Konings op 27 April 1931.

HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Beschuldiging

Op het verslag van den heer Robert de Smet, Advokaat Generaal.

In de zaak: Onbekende n° 6789 van het parket;

Verdacht van onvrijwillig lichaamsleed aan G. V. en H. L., te Melle den 20 Juli 1930;

Gezien het aanzoekschrift in dato 23 Maart 1931 van den heer Procureur des Konings te Gent de Raadkamer aanvoekkende te verklaren dat er geen verder gevolg dient gedaan te worden;

Gezien het bevel der Raadkamer bij de rechtbank van eersten aanleg te Gent, in dato 27 April 1931, zeggende dat er geen plaats grijpt een bevel van niet vervolging te verleenen ten voordeele van onbekende wegens afwezigheid van bezwaren;

Gezien het beroep door den heer Procureur des Konings te Gent in dato 27 April 1931 tegen dit bevel aangeteekend;

Aangezien er plaats grijpt in zake een aanvullend onderzoek te bevelen;

Gezien art. 235 en 236 van het wetboek van Rechtspleging in strafzaken;

Aanvoekt het Hof, Kamer van beschuldiging, te bevelen dat een aanvullend onderzoek zal gedaan worden, en een der heeren Raadsheeren aan te stellen om de ambtsverrichtingen van onderzoeksrechter

na te komen welke bij het sluiten van de bovengemelde mondelinge verzekerings-overeenkomst had aangegegaan, namelijk dat Thielemans de dagingen of verdere rechterlijke akten betreffende het kwestieuze ongeval niet binnen den gestelden tijd aan het bestuur der maatschappij heeft overgemaakt en bovendien zonder tusschenkomst der maatschappij aan het slachtoffer vergoedingen heeft uitbetaald.

Overwegende dat het niet wordt betwist dat de N. V. Mercator geene mededeeling heeft ontvangen van de dagvaarding ten aanzoeke van den Heer Prokureur des Konings aan Thielemans' aangestelde betee-kend om op 17 November 1930 voor de boetstraffelijke rechtbank dezes zetels te verschijnen; dat echter het overmaken der dagvaardingen en verdere akten door het verzekeringscontract niet is voorgeschreven op straf van verval, — zooals voorzien bij laattijdige verklaring van het ongeval of bij erkenning van verantwoordelijkheid doch slechts « op straf voor den verzekerde zelve al de gevolgen te dragen van het te laat overmaken dezer stukken »;

Overwegende dat uit de bestanddeelen der zaak volgt dat in het onderhavig geval Thielemans' nalatigheid voor de verzekeringsmaatschappij geen enkel schadelijk gevolg heeft gehad; dat het immers vaststaat dat de verdediging van Thielemans' aangestelde voor de boetstraffelijke rechtbank in het algemeen met de meeste zorg en in het bijzonder tegen de burgerlijke partij niet goed gevolg werd waargenomen; dat het niet wordt ontkend dat de verzekeringsmaatschappij bovendien ten bekwamen tijde is verwittigd geworden om haar toe te laten desgewenscht hooger beroep in te stellen; dat de N. V. Mercator overigens geen enkel bezwaar aanvoert tegen het vonnis door de boetstraffelijke rechtbank ten aanzien van de burgerlijke partij geveld en geen enkel verweermiddel aanduidt welke men nalatig zoude geweest zijn in zake te doen gelden;

Overwegende van den anderen kant dat het niet is gebleken dat de «zekere vergoeding» die volgens Mercator's bewering door Thielemans aan het slachtoffer zoude uitbetaald zijn geworden iets meer is dan een eerste geldelijke zorg waarvan de uitkeering door de overeenkomst uitdrukkelijk is toegelaten; dat er dus ook geen sprake is van erkenning van verantwoordelijkheid door den verzekerde;

Overwegende dat uit die uiteenzetting volgt dat de tegenwerpingen der in vrijwaring geroepene van elken grond ontbloeit zijn;

Om deze redenen:

De Rechtbank, kamer van den alleenzettelenden rechter, in burgerlijke zaken, op eensluitend advies van den Heer Heynderickx, Substituut-Procureur des Konings, aan de N. V. Mercator hiervan akte verleend dat zij zich voorbehoudt gebeurlijk hooger beroep in te stellen tegen het vonnis door deze kamer in zake verleend op 1 Mei 1931, alle verdere of tegenstrijdige besluitselen als ongegrond verwerpende, verwijst de N. V. Mercator om Thielemans te vrijwaren en schadeloos te stellen van de veroordeeling in hoofdsom, interesten en kosten welke ten laste van den verzekerde en in voordeel van Frans-Jozef Helsen qq. werd uitgesproken bij vonnis dezer rechtbank dd. 1-5-31.

Veroordeelt de N. V. Mercator tot de kosten van het onderhavig geding tot vrijwaring; die kosten op taxaat.

Nederlandsche Rechtspraak

GERECHTSHOF TE 's GRAVENHAGE

TWEDE KAMER

Zitting van 12 December 1930

Voorzitter: Mr K. W. Brevet
Raden, Mrs W. Lunsingh Tonckens en
J. A. F. Van Asperen

ZEERECHT — VERZEKERING — STORM — WINDVLAGEN VAN MINDER DAN STORMKRACHT NORMALE GEBEURTENIS — DRAAGKRACHT DER VERZEKERINGSPOLIS

Het veranderen van den wind of het toenemen daarvan (tengevolge waarvan de schuiten van de ankers zijn geslagen) is noch « storm » noch een « van buiten komend onheil » in den zin der polis, daar windvlagen van minder dan stormkracht, ook al waren zij van meer dan onbeduidende kracht, hier te lande in Oktober en November normale gebeurtenissen en dus te voorzien zijn. Het stranden der schuiten was het onmiddellijk rechtstreeks te voorzien de gevolg van dat van de ankers slaan en dus van

normale gebeurtenissen. Het niet bestand zijn der schuiten tegen normale gebeurtenissen valt niet binnen het risico der assuradeuren.

BEROEPEN VONNIS: Rechtbank Rotterdam

7 Juni 1929

De Handelsvennootschap onder de firma M. de Zwart, te Amsterdam, appellante,
proc. Mr. J. H. W. Q. ter Spill,
tegen

de N. V. « Patria », Verzekering-Mij te Rotterdam, c. s., geïntimeerden,
proc. Mr. A. E. J. Nysingh

Het Hof enz.;

Overwegende, dat uit dat vonnis en uit de overgelegde stukken blijkt: dat de appellante als eischeres in eersten aanleg bij de dit geding inleidende dagvaarding heeft gesteld, dat in vier nachten in oct. en nov. 1926 hare nader bij dagvaarding aangeduide schuiten des avonds aan twee ankers in de Zuiderzee waren vastgesteld en dat des nachts bij het veranderen van den wind of wel bij het toenemen ervan diengevolge de ankers zijn gaan slippen, althans de schuiten op den Zeedijk zijn geworpen en daarop zijn blijven zitten en met vreemde kracht zijn moeten worden afgebracht, waarbij appellante voorts stelde, dat de door de schuiten geleden schade haar door de gedaagden, thans geïntimeerden, behoort te worden vergoed ingevolge de tusschen partijen geldende overeenkomst van verzekering, daar de schade-oorzaak valt onder de risico-omschrijving der polis; dat de gedaagden dit hebben betwist en voorts de gestelde schadebedragen hebben bestreden, doch, nadat de eischeres bij repliek in eersten aanleg hare vordering had verminderd, omtrent de schadebedragen tusschen partijen geen verschil meer bestaat; dat de Rb. bij haar voormeld vonnis heeft geoordeeld, dat de door de schuiten der eischeres geleden schade niet door de polis was gedekt en aan eischeres hare vordering heeft ontzegd; enz...

Ten aanzien van het recht:

O. dat partijen het er over eens zijn, dat van de in de polis genoemde elementen in dit geding alleen in aanmerking komen: « storm », voorts « van buiten aankomende onheilen, bedacht of onbedacht, gewoon of ongewoon » en eindelijk « stranden »;

O. dat de grieven van appellante er op neer komen, dat de Rb. ten onrechte geen dier vermelde evenementen aanwezig heeft geacht;

O. dat « het veranderen van den wind of wel het toenemen daarvan », door appellante aan hare vordering ten grondslag gelegd, niet als storm is te beschouwen, zeker niet in de maanden October en November.

O. dat appellante meent, dat eene windvlaag van minder dan stormkracht een van buiten komend onheil ten opzichte van hare schuiten oplevert, waarbij appellante stelt, dat het van de ankers slaan der schuiten is veroorzaakt door de werking van den wind van zoodanige kracht, dat de ankers er geen weerstand aan konden bieden;

O. dat windvlagen van minder dan stormkracht echter in de maanden October en November hier te lande normale gebeurtenissen zijn, welke men dus heeft kunnen voorzien en verwachten, zoodat deze windvlagen geen van « buiten aankomende onheilen » in den zin der polis opleveren; dat toch het vergoeden van schade, welke is geleden van normale gebeurtenissen niet tot de verplichtingen van den verzekeraar behoort; dat appellante nog wel heeft beweerd, dat uit het slippen der ankers, uit het van de ankers geslagen worden der schuiten volgt, dat de wind niet was van gewone, onbeduidende kracht doch deze bewering appellante niet kan baten, omdat op de Zuiderzee, waar de schuiten heen moesten en lagen, wind van meer dan onbeduidende kracht in voormeld tijdvak normaal en dus te voorzien is;

O. dat dus slechts overblijft te beslissen of in dit geding aan « stranden » valt te denken; dat appellante heeft betoogd, dat ook « lichte » gevallen van stranding onder de polis vallen, hetwelk geïntimeerden, onder beroep op de « Rotterdamsche Beursconditiën », welke geïntimeerden hier van toepassing achten, hebben betwist; dat dit deel van het debat van partijen en een in verband daarmede door appellante gedaan bewijstaanbod kunnen worden voorbijgegaan; dat toch het onderhavige stranden der schuiten van appellante, daargelaten of dit een « licht » dan wel een ernstiger geval oplevert, aan appellante geen aanspraak geeft op vergoeding door geïntimeerden der door dat stranden door de

schuiten geleden schade; dat immers het stranden der schuiten het onmiddellijk rechtstreeks te voorzien gevolg moet zijn geweest van ter plaatse, alwaar dat stranden is geschied, normale gebeurtenissen, welke normale gebeurtenissen moeten worden geacht aanwezig te zijn geweest, nu appellante slechts het « veranderen van den wind of het toenemen daarvan », dus, gelijk reeds hierboven gezegd, ter plaatse en ten tijde in dit geding bedoeld, normale gebeurtenissen als oorzaak der stranding heeft gesteld; dat het niet bestand zijn der schuiten tegen normale gebeurtenissen niet binnen het risico der assuradeuren valt, doch appellante zelve daarvan de gevolgen heeft te dragen, daar ze er voor had te waken, dat hare schuiten normale gebeurtenissen konden doorstaan; dat mitsdien het vonnis van 7 Juli 1929 waarbij aan appellante hare vordering werd ontzegd, moet worden bevestigd.

Recht doende: enz...

Fiscale Kroniek

De redactie heeft het genoegen aan de lezers van het « Rechtskundig Weekblad » te kunnen mededeelen dat de Heer Prosper Thuysbaert, notaris te Lokeren, zich bereidwillig ten dienste heeft gesteld om op deze plaats interessante vragen van fiscaal aard, die hem door de lezers van het R. W. zouden gesteld worden, te beantwoorden.

Gezien de geweldige uitbreiding van de fiscale wetgeving is het zeer dikwijls noodig beroep te doen op een specialist. Mter Thuysbaert heeft een uitgebreide documentatie aangelegd die hem in staat stelt talrijke moeilijkheden, waarmede diegenen die niet op fiscaal gebied gespecialiseerd zijn, geen raad zouden weten, op te lossen.

De redactie houdt er aan onzen achtbaren en zoo bevoegden medewerker van harte te danken voor zijn belanglooze welwillendheid, die zonder twijfel aan vele Vlaamsche juristen de grootste diensten zal bewijzen.

Alle vragen betreffende de fiscale kroniek dienen gezonden aan de redactie, Italiëlei, 99, Antwerpen.

* * *

HYPOTHEEKSTELLING VOOR MOGELIJKE SCHULDEN

Er wordt in de laatste tijden wel meer gesproken over het bestaan eener goedkoopse wijze om hypotheekrecht te verleen aan een schuldeischer. Het lijkt wel of hier een nieuwe rechtsfiguur ontdekt werd. Het geldt hier een toepassing van oude beginselen die echter in deze periode van acute crisis veelvuldig gebruikt worden.

1° Hypotheekstelling en Registratie-recht. — De frimairewet heeft de heffing van een hypotheekstelling niet voorzien en op zich zelf is de hypotheekstelling slechts aan het formaliteitsrecht van 12,50 fr. onderworpen. Daar nochtans de hypotheekstelling om geldig te zijn de verbintenissen moet vermelden die door het hypotheekrecht gewaarborgd worden kan de vermelding dezer verbintenissen object worden eener heffing van titelrecht (voor verbintenissen 2,16 %). Wordt dus een gewone schuldbekentenis verleden met hypotheekstelling door den schuldenaar dan wordt alleen de schuldbekentenis belast, terwijl de hypotheekstelling als afhankelijke beschikking vrijgesteld is van alle recht. Zelf indien de schuldenaar bij afzonderlijke akte, nadat de schuldbekentenis is geregistreerd althans, hypotheekrecht verleent op zijn eigen goed blijft deze hypotheekstelling slechts aan formaliteitsrecht (12,50) onderworpen, omdat de hypotheekstelling slechts als een uitvoering beschouwd wordt van de bekentenis: door een verbintenis is de schuldenaar op al zijn goederen verbonden en het verleenen van hypotheekrecht wordt aldus beschouwd als het vorm geven aan een reeds bestaande bezwaring. De rechtspraak en een overwegend deel der rechtsleer onderwerpen de hypotheekstelling aan evenredige rechten wanneer de hypotheek verleend wordt door een derden persoon, en dit zoowel in de akte schuldbekentenis als bij afzonderlijke akte. De hypotheekstelling wordt in dit geval beschouwd als uitdrukkelijk getarifeerd in de frimairewet als cautionnement (0,96 %). De borgstelling is absoluut niet te vereenzelvigen met de hypotheekstelling: door de eerste worden persoonlijke rechten gevestigd, en door de tweede loutere zakelijke rechten. Niette-

min, onder meer op historische argumenten, wordt het woord « cautionnement » der Frimairewet aangezien als ruimer dan het rechtsbegrip borgstelling.

Het is dus een vaste regel dat de hypotheekstelling op zich zelf zeer goedkoop is, en alleen maar aan evenredige rechten kan onderworpen worden, indien zij door derden wordt bezorgd. Het probleem der evenredige rechten en dan ook der kosten berust dus niet bij de hypotheekstelling maar wel bij het vermelden der verbintenis die door de hypotheekstelling wordt aangevraagd. Wie dus zoekt naar besparing van evenredige rechten staat dus zeer eenvoudig voor dit probleem: de verbintenissen die zullen gewaarborgd worden aan te wijzen zonder dat deze aanwijzing als een titel te beschouwen is. Vermits deze aanwijzing doorgaans door den schuldenaar dient te gebeuren is dus zijne bekentenis op zich zelf een titel en wordt het recht op deze bekentenis gevorderd. Het blijkt dus onmiddellijk dat geen bepaalde aanwijzing der verbintenis de heffing kan ontgaan. De eenige weg die open blijft is de onbepaalde aanwijzing.

2° De Kredietopening. — Voor de wet van 30 Augustus 1913 bestond er een weg. De kredietopening leverde immers dit zeer eigenaardig rechtsgevolg dat zij op den dag hypotheekstelling een hypotheekrecht vestigde tot zekerheid van verbintenissen die eerst later zouden ontstaan. (Art. 80 der wet van 16 Dec. 1851 gewijzigd door de wet van 15 April 1889). Wie dus in plaats van een leening toe te staan, een kredietopening verleende voor alle voorschotten die op deze kredietopening zouden gebeuren verkreeg aldus een hypotheekrecht, dat rang verkreeg op den datum der inschrijving ten hypotheekkan-toore. Overwegen wij goed de uitzonderlijke voordeelen die de kredietopening verleent. Dit uitzonderlijke ligt niet in het feit dat hypotheek verleend wordt voor een verbintenis die nog niet bestaat, maar dat het hypotheekrecht reeds bij de inschrijving rang verkrijgt ofschoon de verbintenis nog niet ontstaan is. Een tweede voorbeeld ligt hierin dat alle bewijsmiddelen om het ontstaan der verbintenis te bewijzen, door de wet uitdrukkelijk zijn toegelaten (art. 80 der wet van 16 Dec. 1851). Het eenige gevaar dat te duchten was bij het gebruik der kredietopening is dat de bewijzen aan vernieling zijn blootgesteld terwijl de authentieke schuldbekentenis, in de minuut, in de gosse, in de registratie, in de inschrijving, een aaneenschakeling van waarborgen vindt tot het behoud der bewijsmiddelen.

Op de kredietopening met hypotheekstelling was geen evenredig recht onmiddellijk te heffen, de kredietnemer verbond zich slechts tot teruggaaf van wat hij ontleen zou. Het was dus een voorwaardelijke verbintenis, en de opschortende voorwaarde in eene akte vervat sluit de heffing der evenredige rechten uit zolang het be-heer niet bewezen heeft dat van het geopend krediet werd gebruik gemaakt. Deze bewijsmiddelen kwamen slechts bij toeval in de handen van het beheer zoodat de wetgever om het veelvuldig gebruik der kredietopening niet zonder taxatie te laten, na een gedeeltelijke heffing (wet 24 Maart 1873) eindelijk de kredietopening volledig gelijkstelde met de verbintenis, zoodat zij onmiddellijk onderworpen wordt aan het evenredig recht van 2,16 % (wet van 30 Augustus 1913).

3° Hypotheekstelling voor niet erkende verbintenissen. — Er dient op gelet dat hoe veelvuldig de gedachten ook uiteenlopen omtrent de rechtskundige wezenheid der kredietopening, het essentieele der kredietopening wel is dat de kredietgever zich verbindt krediet te geven. Waar deze verbintenis afwezig is kan er geen kredietopening ontdekt worden en blijft dus de onmiddellijke toepassing der evenredige rechten door de wet van 30 Augustus 1913 op de kredietopeningen gevestigd, uitgesloten.

Het is mogelijk dat hypotheek verleend wordt aan een persoon zonder dat deze zich tot kredietgeven verbindt — tot zekerheid van alle verbintenissen die men verschuldigd is of van alle verbintenissen die men verschuldigd zal worden, of van alle verbintenissen die men verschuldigd zou kunnen zijn. Deze drie formules vestigen geen titel van een bepaalde verbintenis en zijn dus op zich zelf niet belastbaar. Toch dient voorbehoud gemaakt voor de eerste formule: « die men verschuldigd is ». Ofschoon hier geen titel verleend wordt van een bepaalde schuld oordeelt nochtans een deel der rechtsleer samen met de rechtspraak dat het beheer het recht heeft op grond van artikel 16 der frimairewet eene verklaring te eischen van het bedrag

der verbintenissen (Schickx Dict. V^o Affection hypothécaire N° 5 - Cass. Fr. 21 Februari 1838 J. Enr. et Not. N° 1559). Dus brengt de eerste zegswijze de verplichting mede de bestaande verbintenissen te verklaren volgens zekere fiscalisten.

De twee andere zegswijzen sluiten niet in dat een schuld bestaat en kunnen niet onderworpen worden aan de evenredige rechten. De eerste zegswijze «die men verschuldigd zal worden» sluit zelf bepaald alle schulden uit die reeds bestaan, de tweede zegswijze integendeel «die zouden kunnen bestaan» sluit de bestaande schulden niet uit, vermits zij alles omvat wat zou kunnen bestaan. Obligatierecht kan daarop niet worden geheven. (Schickx Dict. Aff. Hyp. N° 5 - Gothot - Cours de droit fiscal I N° 710, die een onuitgegeven beslissing van het beheer vermeldt: 2 Sept. 1930, Bestuur N^o B/ 35936 R. E. 8797 obs. II nopens de volgende bewoording: «Pour sûreté de toutes sommes que le constituant pourrait devoir au bénéficiaire du droit d'hypothèque»).

Veelvuldig wordt de formule gebruikt: «tot zekerheid van alle sommen die de hypotheeksteller verschuldigd is of verschuldigd zou kunnen zijn». Bij dit geval wordt bij mijn weten het vaste recht ook toegepast. Het lijkt mij nochtans niet uitgesloten dat het beheer de verklaring der bestaande schulden zou vragen. Nu willen wij nochtans aanwijzen dat velen denken dat het beheer niet gerechtigd is op grond van art. 16 verbintenissen te zien verklaren die in de akte slechts onbepaald zijn aangewezen, de verklaring slechts gevorderd wordende bij akten «donnant lieu au droit proportionnel». Art. 16. In de onderhavige gevallen zou de verklaring den titel eerst volledig.

Laten wij nochtans wijzen op de zeer groote gevaren van deze hypotheekstellingen. Daar wij hier buiten het gebied der kredietopening zijn, ontsnappen wij niet alleen aan de belasting maar ook aan de buitengewone voordeelen der hypotheekstelling hooger omschreven. Wordt immers krachtens een hypotheekstelling voor toekomstige of voor mogelijke verbintenissen inschrijving genomen dan ontstaat nochtans het hypotheekrecht slechts op den dag dat de verbintenis ontstaat en eerst op dezen dag neemt de hypotheek rang. De rechtsgeleerde vat onmiddellijk dat hier het bewijs der zekere dagteekening door later ingeschrevenen kan gevraagd worden, zoodat de rang der hypotheek niet verzekerd is. Alleen waar het handelaars geldt tegenover dewelke de dagteekening met de gewone bewijsmiddelen kan vastgesteld worden, geeft deze hypotheekstelling zekerheid van rang. Nochtans zal deze rang slechts ontstaan op den datum dat de verbintenis ontstaat zoodat de schuldeischer telkens bij een nieuw voorschieten van gelden voorzichtig zal handelen met voorafgaandelijk een hypothekelijken staat te lichten. Het is immers telkens een nieuwe hypotheek met eigen rang die ontstaat.

De grootste omzichtigheid is aldus geboden bij de hanteering van deze hypotheekstelling.

Notaris Pr. THUYSBAERT.

Ingezonden Bijdragen

VERPLICHTE AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERING VOOR AUTOMOBILISTEN

De commissie van Openbare Werken en Economische zaken van den Senaat gelast met het onderzoek van een wetsvoorstel tot aanvulling der wetten van 1 Augustus 1899 en 1 Augustus 1924 op het verkeer der motorvoertuigen, heeft in Juli 1931, haar verslag uitgebracht.

Zij komt tot het besluit dat het noodzakelijk is alle eigenaars van een motorvoertuig te verplichten zich te verzekeren tegen de mogelijke burgerlijke gevolgen van de schade aan derde personen door hunne voertuigen veroorzaakt.

Hiermede is deze kwestie waarover reeds meermalen geschreven werd terug naar voren gebracht. Inderdaad volgens de statistieken van het jaar 1930, zouden er in het land niet minder dan 158.038 motorrijtuigen in gebruik zijn, hetgeen sinds 1925 eene verdubbeling daarsetlt.

Al onze Rechtbanken hebben dagelijks te vernissen over strafrechtelijke en burgerlijke zaken waarbij de burgerlijke aansprakelijkheid der bezitters van motorrijtuigen in het gedrang komt. Het is nu algemeen geweten hoe in tal van gevallen en nog wel in de allerergste waar de verantwoordelijkheid van den automobilist

ontegensprekelijk vast staat, het niet mogelijk blijkt de bekomen vonnissen uit te voeren wegens onvermogen der aansprakelijke personen.

Waar vroeger inderdaad de motorrijtuigen uitsluitend in het bezit van zeer vermogende personen waren, is nu langzamerhand het motorrijtuig in het bezit of gebruik van alle standen der samenleving. Voeg daarbij de snelle vermeerdering van het verkeer, zooals boven aangeduid en de verregaande roekeloosheid van tal van automobilisten, dan zal men moeten toegeven dat het niet billijk is, voetgangers en andere weggebruikers blootgesteld te laten aan het risico dat meermalen noch door verzekering noch door het vermogen van den plichtige gedekt is.

Daarenboven zelfs bij personen die eene verzekering hebben aangegaan, zijn er gevallen waarin door de voorwaarden der aangeane polis de maatschappij hare tuschenkomst weigert, o.a. laattijdige aangifte, dronkenschap, enz... zoodat zelfs in deze gevallen de benadeelde personen hunne rechten op vergoeding niet kunnen verwezenlijken.

De verplichte wettelijke aansprakelijkheidsverzekering dringt zich dus op, en in verscheidene landen is dergelijke wetgeving reeds in voege, we noemen: de drie Scandinavische landen, Engeland, Oostenrijk en Zwitserland.

Niemand zal er nog aan denken het principe van de verplichte aansprakelijkheidsverzekering te bekampen als strijdig met de persoonlijke vrijheid, na alle wetten met sociale doeleinden die wij in de laatste jaren hebben zien uitvaardigen.

Laten we dus nog maar enkel onderzoeken in welken zin het ontwerp van wet zou moeten worden opgevat.

Voor eerst zou de polis moeten worden aangegaan bij eene verzekerings-maatschappij hiervoor erkend bij Koninklijk Besluit, zooals dit geschied voor de verzekeringsmaatschappijen tegen arbeidsongevallen.

De polissen moeten duidelijk vermelden dat bij ongeval de verzekering onder geene voorwaarde tegenover de slachtoffers aan de uitkeering kan ontsnappen, welke dan ook de bepalingen betreffende het recht van terugvordering weze, door de verzekeringsmaatschappij tegenover hare verzekerden.

Ook zou een maximum tijd moeten vastgesteld worden waarin de uitkeering aan de slachtoffers zoude moeten geschieden.

Het ontwerp der Senaats Commissie voorziet eene minimum verzekering van 250.000 frank, bedrag dat ons inziens niet voldoende is.

Ten einde veiligheid van het verkeer te bevorderen moeten dergelijke bepalingen een minimum van risico ten laste van de verzekerden leggen, daar inderdaad uit de praktijk gebleken is dat onvoorzichtige automobilisten zeer gevoelig zijn voor geldelijke gevolgen hunner onvoorzichtigheid.

Algemeen wordt aangenomen dat 10 % der werkelijke aangebrachte schade — zoodat wel materiele als zedelijke schade — ten laste van de verzekerden moeten blijven. Dit gedeelte der schade zou ons inziens niet mogen beperkt worden tot een maximum zooals het ontwerp der Senaats Commissie dit voorziet, waar inderdaad ten hoogste 2.500 frank ten laste van de verzekerden blijven.

Voor sommigen is een dergelijk bedrag van te weinig belang om het doel te kunnen bereiken dat door deze bepaling nagestreefd wordt en wij zouden dan ook voorstander zijn van het inschrijven der bepaling dat 10 % der werkelijke schade ten laste van de verzekerden zoude blijven, welk ook het bedrag der werkelijke schade per ongeval zoude wezen.

Het invoeren van deze wettelijke verplichting wordt door de Senaats Commissie op eene praktische wijze uitgemaakt.

Zoo wordt er voorzien dat het bewijs van inschrijving van het voertuig dan pas zal worden afgeleverd nadat de houders zullen bewezen hebben gedekt te zijn door eene verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid.

Verder zouden de verzekeringsmaatschappijen verplicht zijn de Goeverneurs der Provincies in kennis te stellen van elke schorsing of van elk verstrijken der verzekering, met dien verstande nochtans dat pas veertien dagen na verzending van dit bericht aan de Goeverneur, de schorsing of het verstrijken tot uitwerking zal mogen komen, — zoodat de Goeverneurs de teruggave van het inschrijvingsbewijs zullen kunnen eischen aan de automobilisten die met hunne verzekering niet in orde zijn.

Nog een ander punt zal bij de bespreking van het wetsontwerp dienen onder-

zocht te worden, te weten: welke maatregelen dienen getroffen te worden tegenover vreemde automobilisten, hetzij zij het land doorreizen, hetzij zij hier als toeristen gedurende een min of meer lang tijdsbestek verblijven.

In Zwitserland waar dus ook de aansprakelijkheidsverzekering wettig geregeld wordt, is geene bepaling voorzien van dien aard, nochtans schijnt het wel dat dergelijke maatregel ook daar overwogen wordt, en misschien kan deze kwestie opgelost worden onder vorm van een Internationaal reciprociteits-verdrag.

In het belang van het verkeer zelve en van al de weggebruikers denken wij dat er ten spoedigste zou moeten aan gedacht worden de verplichte aansprakelijkheidsverzekering bij wet te regelen.

I. VAN DEN BRANDE.

Mededeelingen

EEN TAALINCIDENT VOOR HET BEROEPSHOF VAN BRUSSEL

De pers heeft breedvoerig uitgeweid over een spijtig incident dat enkele dagen geleden voorgevallen is ten Beroepshof van Brussel.

Daar er geen wettelijke verplichting bestaat voor alle raadsleden bij dit Beroepshof, de vlaamsche taal te kennen, zijn de burgerlijke kamers bijna allen zoo samengesteld dat zij in hun midden een of meer vlaamsch-onkundige magistraten tellen.

Te kunnen behoeve worden dan de advocaten verzocht alleen in 't Fransch te pleiten en eene vertaling te bezorgen van alle vlaamsche stukken, besluiten of nota's welke het geding betreffen.

Dit vertalingswerk is natuurlijk onvolmaakt, tijdroovend en vernederend.

Niemand zal dit tegenspreken en alleen taai geduld en de gekende hoffelijkheid van den Vlaming tegenover wie zijn taal niet kent, hebben zulken toestand zoolang doen aanslepen.

De steeds breedere plaats door eigen taal ingenomen in de rechtsgedingen maakt die toestand thans onduidbaar en eene wettelijke regeling dringt zich op.

Ondertusschen zijn incidenten als hetgene voorgevallen tusschen den heer d.d. Voorzitter der 1e Kamer en Meester Lambrechts van Antwerpen moeilijk te vermijden.

Een advocaat wenscht in 't Vlaamsch te pleiten en aldus gebruik te maken van een recht hem door de grondwet gewaarborgd.

De Voorzitter meent, ten rechte of ten onrechte, dat de Kamer hem niet in 't Vlaamsch kan aanhooren. De vraag stelt zich dan of de zaak moet uitgesteld worden om eene andere samenstelling der Kamer mogelijk te maken of verzonden naar eene andere Kamer reeds samengesteld uit Vlaamsch kennende magistraten.

Dat de achtbare heer Voorzitter die nochtans gekend staat voor zijne voorkomendheid tegenover de advocaten en zijne taak in geweten vervult, daarbij zijne koelbloedigheid heeft verloren, aan Mter Lambrechts het woord heeft afgenomen en de tegenpartij verzocht heeft verstek te nemen, is natuurlijk te betreuren.

Gelukkelijk heeft het gevoelen van confraterniteit bij den advocaat der tegenpartij, de bovenhand gehad en heeft deze geweigerd voordeel te nemen uit het hem gedane aanbod.

Maar uit dit alles spruit tijdverlies én voor de magistraten én voor de advocaten en krenking der rechten van de partijen.

Daarin moet, met goeden wil, worden verholpen.

Het Hof heeft reeds maatregelen genomen om, wanneer beide partijen vragen een geding in 't Vlaamsch te bepleiten, de zaak naar eene bijzonder samengestelde Kamer te verzenden.

Waarom kan, in afwachting der wet die den toestand naar behooren moet regelen, dezelfde procedure niet toegepast worden op de zaken waarin één der partijen zulken wensch uitdrukt?

Nooit hebben, zooals thans, taalrechten verslag en waardeering gevonden in alle rangen der magistratuur en der Balie.

De werkelijke saamhoorigheid en wederkerige achtung welke beiden vereenigen, mogen niet gestoord worden door incidenten welke door goeden wil en betere regeling kunnen vermeden worden.

* * *

EEN NEDERLANDSCH FORMULIERBOEK VOOR VLAANDEREN

We vernemen dat Prof. Paul Bellefroid, gewezen rector der Keizer Karel Universiteit te Nijmegen, een nederlandsch Formulierboek voor de burgerlijke rechtspleging in Vlaanderen bereidt. Hij hoopt met deze bewerking over een goed jaar klaar te zijn.

Het is een verheugende tijding die we onze lezers mededeelen, en we zijn er van overtuigd dat de Vlaamsche juristen met spannende verwachting naar dit onmisbare formulierboek zullen uitzien.

Dat niemand minder dan Prof. Bellefroid, die in de rij van onze Vlaamsche juristen wel een allereerste plaats inneemt, zich voor dit werk heeft willen inspannen, staat borg voor de degelijkheid ervan als vakboek, en in taalopzicht.

Prof. P. Bellefroid verdient eens te meer ons aller dank omdat hij dezen nieuwen, dorren maar noodzakelijken arbeid op zich heeft willen nemen.

H. B.

Balieleven

De Redactie doet een beroep op de bestuurliden van de conferenties en pleitgenootschappen om zooveel mogelijk aan ons blad verslagen over hunne werkzaamheden te doen geworden.

Een van de doeleinden die door het R. W. worden nagestreefd is een inniger verband te doen ontstaan tusschen de verschillende Vlaamsche conferenties.

Wij rekenen er dan ook op dat wij regelmatig van heel hun activiteit op de hoogte zullen gesteld worden door regelmatige toezending van verslagen.

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

Het Bestuur van de Vlaamsche Conferentie zond aan hare leden de volgende mededeeling:

Waarde Confrater,

Zooals gij weet richt de Vlaamsche Conferentie der Balie eene reeks lessen in over praktische zeevaartkunde. Deze lessen worden gegeven door den Heer Meulemeester, Haven-kapitein. Onnoodig te wijzen op het nut dezer lessen voor allen die belang stellen in zeerecht of die de reglementen der Haven van Antwerpen nader willen kennen. De lessen zijn voor alle leden toegankelijk mits betaling van een inschrijvingsrecht van 25 fr. om de kosten der lesteksten en teekeningen te dekken.

De lessen zijn ingedeeld als volgt:

- 1° — Samenstelling van het schip.
- 2° — Manoeuvreren met zeil- en stoomschepen, zonder en met stroom.
- 3° — Plaatsbepaling op zee en langs de kust.
- 4° — Internationaal reglement over het voeren van lichten en uitwijken.
- 5° — Reglement op de Schelde over het voeren van lichten en uitwijken.

Diegenen die deze lessen willen volgen, worden dringend verzocht zich te laten inschrijven bij de leden van het bestuur vóór Zaterdag 28 November.

De eerste les zal gegeven worden aan boord van een stoomschip der Nord Deutsche Lloyd. Dag en uur worden later bepaald.

Met beste groeten.

HET BESTUUR.

Conferentie der Jonge Balie van Kortrijk

Op Zaterdag 14 ovember greep de plechtige openingszitting plaats. Als feestredenaar was uitgenoodigd Mter René Victor der Balie van Antwerpen. Meer dan een uur lang wist de talentvolle voordrachtgever zijn auditorium te boeien door zijn hoogstbelangwekkend onderwerp: «Het levende Recht». Hoe het ijzeren kader der verouderde wet werd verbroken door het bruisende leven der innoverende rechtspraak werd door welsprekende voorbeelden uit den dagelijks gestreden strijd om rechtstheoriën aangetoond. Met diepe kennis en aanstekelijke geestdrift miek spreker duidelijk hoe de jongste rechtspraak steeds geboren wordt uit den heftigen kamp tusschen groote juristen rond de nieuwst-ontloken stelsels. Duguit, Kelsen, Krabbe, Kranenburg en anderen werden in hun wetenschappelijk werk klaar en kernachtig toegelicht. Met een overtuigend oproep tot de aanwezige rechters en advocaten om zich met liefde toe te leggen op de studie der rechtsphilosophie en om bij deze studie de zoo hoogstaande rechtsgeleerden van over den Moerdijk niet over 't hoofd te zien, eindigde Mter Victor, hartelijk gelukgewenscht om zijn meesterlijke rede door Voorzitter Mter X. Verbruggen en al de aanwezigen, waaronder de heeren Voorzitter der Rechtbank van Eersten Aanleg, Procureur des Konings, Stafhouder, enz.

Na deze plechtige zitting vergaderden een twintigtal confraters met den gevierden voordrachtgever rond een gezelligen feestdich. De jovialeste gemoedelijkheid bleef heerschen en tusschenin de keurigste gerechten en de fijnste wijnen was 't een vuurwerk van speechen, ondanks Mter Amatus, die zijn spreekbeurt had «afgekocht» door een abonnement te nemen op het Rechtskundig Weekblad »!

Alles te zamen een heerlijke dag.

E. M.

VLAAMSCHE JURISTEN,

Gebruikt en verspreidt de Vlaamsche wetenschappelijke rechtliteratuur.

Prof. M. A. KLUYSKENS: Beginselen van Burgerlijk Recht.

I. De Verbintenissen (2e druk).

II. De Erfenissen.

III. De Schenkingen en Testamenten.

Prof. M. N. GUNZBURG: Het Huwelijkscontract.

Prof. M. L. FREDERICQ: Beginselen van het Belgische Handelsrecht.

Prof. M. P. BELLEFROID: Dictionnaire Français-Néerlandais des termes de droit (3e druk).

Curiosa

HIJ EN ZIJ

Hij is een jonge dokter, zij een advocaat-stagist. Gehuwd, zoo wonen zij samen in hetzelfde huis en voeren daar hunne praktijk uit. Een prodeest, slachtoffer van een auto-ongeval, krijgt haar als advocaat en leest op zijn briefje: «Mees-ter X, wonende... daar en daar...»

Flug gaat hij naar zijn advocaat. Hij belt: «Is mijnheer thuis». «Ja, kom maar binnen». «Hewel, vriend, wat is er?». «Een auto-ongeval, Mijnheer, ik ben zwaar gekwetst geweest op mijn rug en heb nu nog pijn». «Kleed u eens uit». «Wat, mij ontkleden, wat kent een advocaat daarvan!»

Hij loopt weg en komt 's anderendaags op het Paleis, valt hevig uit tegen onzen bibliothecaris en dreigt naar den Minister te schrijven dat het schandelijk is een arme mensch voor den aap te houden.

Uitgever: Drukk. «Mercurius»

Best.: R. Van Cauteren

Korte Ridderstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200.96